

مروری بر فیلم‌های بخش «نوعی نگاه»

روایت‌های شخصی و خلاقانه از واقعیت

«نوعی نگاه» عنوان یکی از بخش‌های بین‌المللی هشتمین دوره جشنواره سینما حقیقت است

که به نمایش فیلم‌های مستند-تجربی، مستند-داستانی و مستند-انیمیشن با روایتی شخصی و خلاقانه از واقعیت و حقیقت اختصاص دارد. در این بخش فیلم‌های جهان من (سر جیو گارسیا/ اسپانیا، پرو)، جنون منطق (پتر کروگر/ بلژیک)، ملکه (مانوئل آبراموویچ/ آرتانتین)، دولت عشق (آدلا کازمارک/ لهستان)، آما و آیا (فرانسیسکا سونین برگر، یحیا کریشنن/ آلمان)، برگرد میروم (اسلواکی)، طوفان‌ها (پیر-یو واندور/ بلژیک) به نمایش در خواهند آمد که در اینجا مروری بر این فیلم‌ها خواهیم داشت.

آما و آیا

روایت بر خورد و درک دو فرهنگ

«آما و آیا» که در زبان تامیل به معنای مادر و پدر است داستان پسری آلمانی و دختری اهل هندوستان به نام‌های فرانسیسکا و جی را نقل می‌کند که قصد ازدواج دارند و به همین بهانه قرار است دیدار والدین آن‌ها را بپذیرد. هر چند این دو خانواده از دو فرهنگ متفاوت هستند اما هر دو از طریق عشق به فرزندان‌شان، به روش‌های عجیب و غیر معمولی به هم پیوند می‌خورند. این مستند بر خورد و فرهنگ و آشنایی آن‌ها با یکدیگر و در نهایت درک متقابل میان فرهنگی را روایت می‌کند. کارگردانی این فیلم مستند ساخت آلمان را «فرانسیسکا سونین برگر» و «جایا کریشنان سوبرامانیان» بر عهده داشته‌اند که بر اساس فیلمنامه‌ای از خود آن‌ها ساخته شده است. این فیلم در سال ۲۰۱۴ میلادی ساخته و در همین سال از جشنواره‌های برلین، وارسو و مومبایی موفق به کسب جایزه شده است. «سونین برگر» پیش از این فیلم‌های «حمایت از هر کسی که دوست دارم» (۲۰۱۱) و «برای الی» (۲۰۱۰) را ساخته و «سوبرامانیان» فیلم‌های «چمدان گم شده یک عروس» (۲۰۱۳) و «دیوارهای تنفس» (۲۰۱۰) را در کارنامه خود دارد.

برگرد

گذر کند زمان در زندان

فیلم مستند «برگرد» مستندی ۸۵ دقیقه‌ای محصول کشور اسلواکی و به کارگردانی «میروم» است. این فیلم روایتگر گذر آهسته زمان در یکی از مجهزترین و پر محافظت‌ترین زندان‌های اسلواکی است، جایی که بیشتر زندانیان آن چندین مرتبه به آنجا بازگشته‌اند. این مستند داستان دو مجرم سابقه‌دار را نشان می‌دهد که به از آزایی گذشته بر ماجرای خود می‌پردازند در حالی که به آینده، هنگامی که زمان آزادی آن‌ها فرا برسد، نظر داشته و در گذر کند زمان در زندان لحظه‌شماری می‌کنند. «برگرد» محصول سال ۲۰۱۴ است که فیلمنامه آن را «میروم» به طور مشترک با «یورو اسلواک» به رشته تحریر در آورده است. «میروم» پیش از این فیلم‌های «باد و ربوبیان» (۲۰۱۳)، «آداب» - «خزندگان» (۲۰۱۲) و «سر گیجه» (۲۰۰۹) را ساخته و برای فیلم «برگرد» جوایزی را از هشتمین جشنواره فیلم «پیستانی» و چهل و نهمین جشنواره «کارلو واری» کسب کرده است.

توفان‌ها

انسان‌هایی که ناقوس را به صدادر می‌آورند

«توفان‌ها» محصول مشترک فرانسه و بلژیک به کارگردانی «پیر یویس وانر ویرد» از روی فیلمنامه‌ای به قلم خود وی است. فیلم به موضوع توفان برف و یسوران در زمستان می‌پردازد. این واژه همچنین به حالت سردابی در انسان گفته می‌شود، حالتی که در اثر سختی و طولانی مدت بودن زمستان ایجاد می‌شود. فیلم درباره انسان‌هایی است که ناقوس‌ها را به صدا درمی‌آورند تا گمشدگان خود را راهنمایی کنند. گله‌داران در فقر مهاجرت فصلی خود هستند و از گوسفندان خود سود می‌جویند تا ارواح فراموش شده یا راه گم کرده را باز یابند. «پیر یویس وانر ویرد» که پیش از این فیلم‌های «ریشه‌های دور» (۲۰۰۲)، «گرداب غرق» (۲۰۰۶) و «قلمروان دست داده» (۲۰۱۱) را ساخته برای فیلم «توفان‌ها» جایزه جشنواره فیلم تریون فرانسه را کسب کرده است.

جهان من

حدیث نفس یک بیگانه

فیلم «جهان من» محصول مشترک کشورهای اسپانیا و پرو است که در سال ۲۰۱۳ میلادی فیلمنامه آن توسط «سر جیو گارسیا لو کانتلی» به نگارش در آمده و توسط خود وی ساخته شده است. «جهان من» حدیث نفس سازنده آن است که احساس غربت و تنهایی خود را در کشوری غریب به تصویر می‌کشد. کارگردان این فیلم در خلاصه داستان آن آورده است: «من به درون خود نگاه می‌کنم اگر «مادرید» شهر من باشد. من بیش از هفت سال پیش از مکانی در ۹۵۴۶ کیلومتر دورتر به اینجا آمدم. در روشنی روز حس یک بیگانه را دارم حتی اگر تازمانی که لب به سخن نگشوده باشم، کسی نتواند این را تشخیص دهد.» «سر جیو گارسیا لو کانتلی» که تمامی مراحل فنی از جمله تدوین این فیلم را که «۹۵۴۶ کیلومتر» نیز نام دارد، خود بر عهده داشته تاکنون فیلم‌های «زما می‌شکام بولیوی»، «سازمان‌های آراس» (۲۰۱۴)، «فضاهایی از جنوب» (۲۰۱۲)، «در ذهن تو» (۲۰۱۲) و «این در چشمان تو است» (۲۰۱۱) را کارگردانی کرده است. «جهان من» جوایز متعددی را از جشنواره‌های مختلف از جمله جشنواره فیلم‌های مستند امریکایی، پالم اسپرینگز، جشنواره فیلم‌های کوتا باگلور و «سینه هون» کسب کرده است. مدت زمان این فیلم مستند ۴ دقیقه است.

جنون منطق

دانشنامه‌ای که به پایان نرسید

مستند بلند «ان-جنون منطق» به کارگردانی «پیتر کروگر» داستان مردی فرانسوی به نام «ریموند بورمانس» است که در میانه قرن بیستم اروپا را به مقصد آفریقا ترک کرده و تمامی زندگی خود را وقف خلق دانشنامه‌ای درباره این دنیای جدید می‌کند. هر چند تا هنگام مرگ این ماجراجو، او تنها توانسته است به حرف «نون» (N) برسد. «پیتر کروگر» پیش از «جنون منطق» فیلم‌هایی چون «عیسی ناصری» (۱۹۹۷)، «مراتب رزمی روبرت» (۱۹۹۸)، «شعرا مغولستان» (۱۹۹۹)، «ماه گرفتگی سنت جیلیس» (۲۰۰۱)، «آب گرم‌های کارلوی واری» و «مرد عجیب» (۲۰۰۳)، «صومعه بندکت بارن آلمان» (مجموعه تلویزیونی، ۲۰۰۴) و... در کارنامه خود دارد. این مستند بلند که محصول مشترک کشورهای بلژیک، آلمان و هلند است تاکنون از جشنواره‌های بین‌المللی برلین، ویلنوس، ادینبرگ، کمبریج جوایز متعددی را کسب کرده است.

دولت عشق

در هم تنیده شدن تخیل و واقعیت در ذهن یک بیمار

مستند انیمیشن ۱۳ دقیقه‌ای «دولت عشق» محصول سال ۲۰۱۳ کشور لهستان به کارگردانی «آدلا کازمارک» درباره قوه تخیل است. داستان روایتگر شخصیت اصلی است که در یک زمان در چندین دنیای واقعی زندگی می‌کند. مردمان و رویدادهای حقیقی با انانی که او در تخیل خود خلق می‌کند در هم تنیده می‌شوند در حالی که او در جستجوی خویشتر در این دنیای خیالی است. این شخصیت به این روش خاص داستانی را روایت می‌کند و در همین حال روایتی دولت عشق در لهستان را در سر می‌پروراند. «آدلا کازمارک» که فیلمنامه این فیلم را نیز نوشته خواسته است تا با استفاده از انیمیشن، زندگی درونی یک بیمار روحی را به نمایش درآورد. این کارگردان تاکنون فیلم‌های «خلیج» (۲۰۰۸) و «خورشید کامل» (۲۰۱۲) را ساخته و برای «دولت عشق» از جشنواره‌های دو کسا کانادا، بیست و دومین جشنواره فیلم کوتا پراگ (برای فیلمنامه)، جشنواره فیلم‌های اروپایی و جشنواره فیلم مکسیوستی در میکزیک جوایزی را از آن خود کرده است.

ملکه

حکایت تاجی که برای صاحبش سنگین بود

«مانوئل آبراموویچ» کارگردان آرژانتینی در سال ۲۰۱۳ فیلم ۱۹ دقیقه‌ای «ملکه» را با محوریت تاج یک ملکه ساخته است. این فیلم مصائب ملکه‌ای را بازگو می‌کند که به دلیل سنگینی تاج ناچار است آن را از سر خود بردارد زیرا سر او برای حمل آن تاب تحمل ندارد. روزی تاج از سر او می‌افتد با این حال او نمی‌خواهد کاری انجام دهد زیرا در این حالت بسیار زیبا به نظر می‌رسد. او در دنیای بزرگسالی گم و در زندگی روزمره گرفتار شده است. داستان فیلم «ملکه» حکایت گر انسانی است که میان حفظ زیبایی و خواست خانواده اش برای ملکه بودن باید یکی را انتخاب کند. «آبراموویچ» پیش از این تنها فیلم «خورشید» را در سال ۲۰۱۲ ساخته و برای فیلم ۲۰۱۴ «ملکه» موفق شده تا جوایزی از جمله جایزه نخست جشنواره مستند مادرید و فیر برگ، بهترین فیلم کوتاه مستند لس آنجلس، برگزیده هیئت داوران جشنواره ایوژی و بهترین فیلم کوتاه جشنواره تابور را از آن خود کند.

درباره فیلم

نقدی بر فیلم مستند «قطاری به مسکو» ساخته فدریکو فرون و میشل مانزولینی

سفری به اتوپیا فروپاشی یک رؤیا

باور نمی‌کنم. سائورا پس از این تجربه تصمیم می‌گیرد با دوربینش دور دنیا را بگردد. او سپس به الجزیره می‌رود که تازه استقلال یافته واز مردم آن کشور نیز فیلم می‌گیرد.

«قطاری به مسکو» از فیلم‌های آرشیوی سوپر هشت سال ۱۹۵۷، موسیقی‌های قدیمی و صدای مجریان رادیو به خوبی استفاده می‌کند تا نقی به فصلی از تاریخ بزند و ما را به ایده‌آل‌های جوانان ایتالیایی بود، رهبری حزب کمونیست ایتالیا را پالمیرو تولیاتی بر عهده داشت. تصاویر خاطرات سائورا را با صدای خودش می‌شنویم که تأثیر تصاویر آرشیوی را دو چندان می‌کند. مستند باضربانگی تند تماشاگر را غرق در اطلاعات و تصاویر آن دوران می‌کند.

مستند قطاری به مسکو مانند راوی‌اش نگاه انتقادی به فساد دارد و چندان مخالف چپگرایی نیست.

پایان مستند با مرگ رهبر حزب کمونیست ایتالیا پالمیرو تولیاتی و مراسم تشییع او رقم می‌خورد. مراسمی باشکوه با حضور مردمی که اعتقاد راسخی به عقاید تولیاتی داشتند. در مراسم مرگ تولیاتی یک میلیون نفر شرکت کردند و دوربین سائورا در میان مردم سوگواری چشمه پیرمردی تمرکز می‌کند که روی کلاهش عکس تولیاتی را جسیبانه است. آیا این پایان یک دوران است؟

در سکانس پایانی، قطار از تونلی می‌گذرد و به سمت نور و آینده می‌رود. هنر کارگردان مستند فدریکو فرون و میشل مانزولینی در چیدمان سکانس‌های آرشیوی سائورا و گپ و گفتی است که با او انجام داده‌اند تا خاطر اتش را مانند یک راوی روی تصاویر بگوید و تماشاگر نا آشنا را با دوره‌ای از تاریخ سیاسی اجتماعی ایتالیا و جهان کمونیستی آشنا کند.

بلندبین‌الملل

مردان و توپ‌ها

«کر سیستف کا و کاس» کارگردان مجارستانی در مستند بلند سال ۲۰۱۳ خود با نام «مردان و توپ‌ها» زندگی مردمان روستای کوچکی در جنوب این کشور را روایت می‌کند، روستایی کوچکی با ۱۲۶ نفر جمعیت، یک قهوه‌خانه و روزگاری کسلسل کننده. این وضعیت ادامه دارد تا زمانی که شهردار با استفاده از کمک مالی اتحادیه اروپا تصمیم می‌گیرد زمین تنیس ساخته و مزرعه خربز ایجاد کند. مستند «مردان و توپ‌ها» تلاش دارد تا در ۶۸ دقیقه به سوالاتی که با تحول ایجاد شده پاسخ دهد، سوالاتی مثل آیا مردان محلی می‌توانند به قهرمانان تنیس تبدیل شوند؟ آیا مزرعه می‌تواند مشکل بیکاری ۶۸ درصدی را حل کند؟ و توپ‌ها چگونه می‌توانند روستا را از بی‌حالی و کسالت نجات دهند؟ این سوالات ممکن است سخت به نظر برسند، اما سخت‌تر از این‌ها کار دشواری است که مربی تنیس روستا پیش رو دارد.

مستند استونی

آخرین نغمه‌سرای دوره گرد

در سومین روز از جشنواره دو اثر از آثار منتخب نخستین دوره جشنواره فیلم‌های مستند مردم‌شناسی خاورمیانه، آسیای مرکزی و خاور دور استونی EASA به نمایش درمی‌آید. «عاشق» آخرین نغمه‌سرای دوره‌گرد» به کارگردانی لیو شیانگ جنگ و مدت زمان ۱۲۰ دقیقه، محصول ۲۰۱۰ کشور چین ۲۰۱۰ که درباره یک نوازنده دوره‌گرد چینی است و فیلم دیگر با عنوان «سینما فلسطین» به کارگردانی تیم شوآب با مدت زمان ۷۸ دقیقه، محصول سال ۲۰۱۳ استونی است. این فیلم مستندی شاعرانه در تباط با سینمای فلسطین و حضور این فیلم‌ها در جشنواره‌های جهانی در سال‌های اخیر است. گفتنی است: نخستین جشنواره مستند استونی با هدف گسترش فرهنگ و دانش فیلم مستند مردم‌شناسی به ویژه در موزه‌های علمی و دانشگاهی در دانشگاه شهر «تالین» کشور استونی برگزار شد.